

— Csak nem Carew Feri? — vágott közbe megrettenve a kapitány.

— Nem, nem ő, — mondá Mabel, de nem akarta megnevezni öreg barátját, — oly valaki, a kit kegyed nem ismer.

No ez még gyanusabb volt Káleb előtt, a kinek épen az ismeretlentől volt oka rettegni: gazemberek semmitől sem félnek jobban, mint oly tényezőktől, a melyekkel nem képesek számolni.

— A kit én nem ismerem? Ki az, hogy hívják?

— Vernon, — mondá Mabel némi gondolkodás után. — S oh bárcsak elmondhattam volna neki mindent. Ő őszinte barát s meg vagyok győződve, hogy segítségünkre lett volna; s én el is mondtam volna neki mindent, ha ön meg nem tiltotta volna, hogy bárkinek is szóljak.

— Vernon? Mondja kegyed? Vernon! Ah, tudja e, hogy leggonoszabb ellenségeim közül való — egyik fő üldözőm, Mabel, — ha csak nevémet ejti is ki ez ember előtt, el vagyok veszve.

Quickset kapitánynak fogalma sem volt arról, ki lehet ez a Vernon, a ki egyszerre utjába bukkan a stoke-julioti paplakon, csak meg akarta ijeszteni Mabelt, nehogy titkukat el találja árulni. Mabel nem hihette, hogy Vernon, a kit ő ismer, árulója s üldözője lehetne Quickset kapitánynak vagy bárkinek is. Azért próbára akarta tenni kedvesét.

— Ön kétségkívül téved; más Vernon lehet ez, nem a kit ön vél.

— Bizton tudom.

— Leírom őt ön előtt, ítélje meg. Vernon ur kis, alacsony, fiatal férfi, szőke, komoly, de nyájas arczu —

— Az az, épen ez a Vernon! Átkozom a —

— No lássa, hogy nem az ön Vernonja, a ki itt van; épen ellenkező képet rajzoltam felőle, csak hogy meggyőzzem önt. Engedje meg, hogy holnap szóljak vele. Most úgy sem hajthatjuk végre elhatározásunkat; most — átláthatja — lehetetlen!

— Lehetetlen, mondja Mabel? — kiálta fel szinpadias pathoszsza a megszorult szöktető. — Lányoknál e szó csak annyit jelent: nem akarok. Lehet, csak akarjon s akarnia kell — most vagy soha. Holnap igazán lehetetlen lesz, akkor én mondom.

— Nem, Káleb; holnapig semmi sem történhetik, a mi elválaszson. Ellenkezőleg, ha bele egyezik, hogy Vernon urat, e nemes, bátor, komoly öreget, ez atyai indulatu barátot, titkunkba avassam, ő lesz tervünk legbiztosb előmozdítója.

Kálebnek az idegen nagy szeget ütött a fejébe. Mig azt hitte, hogy fiatal: gondolta, valaki más is kiszimatolta az Openshaw Mabel gazdag örökségét s azért ólálkodik itt, hogy elűthesse az ő kezéről. Most, hogy öregnek, atyai indulatu barátjának mondja Mabel, még borzasztóbb gyanu fészkelte magát szívébe, — hátha ő! hátha sir Miles jött a lánya nyomára.. Most már még kevésbé lehetett engednie s összezsédeszte egész színészi mesterségét. Arca a kétségbeesett elszánás kemény vonásait ölt fel s hangja — mennyire a félelem suttagása engedte — zordan hangzott.

— Hát nem lehet, Mabel? Nem akarsz? Ugy isten veled, mert holnap késő! Én itt ablakod alatt várom be sorsomat, ha te elhagysz, akkor szegény Quickset kapitánynak nincs többé vesztényi valója!

Mabel emlékezett, mintha ilyen beszédet valami szindarabban hallott vagy olvasott volna — de a Káleb érzései őszinteségében még sem kételkedhetett. Szíve elvesztette az ellenállás bátorságát ily erős appellatívával szemben.

— Káleb! — suttagá. De az nem felelt; bizonyára érzelmei sulya alatt roskadoz.

— Káleb! — ismétlé a leány.

— Nos? Van-e még mondani valója?

— Semmi, csak hogy — megyek.

Alig ejtő ki e szót, szerette volna visszavonni. Valami sugta, hogy elveszítette magát e lépéssel. — Káleb — kezdé újra, de a kitanult férfi, ismerve a nőket, nem adott neki időt, hogy kimondott szavát visszavonja.

— Készüljön, — sugá vissza neki, — mihelyt a tér megtisztul, de mostantól fogva legfőlebb egy óra alatt, itt várom. Kocsim, lovam itt közel, minden kész a szökésre. Szót se többet: legyen készen.

S ezzel visszavonult a bokrok közé, mielőtt a leány valamit szólhatott volna. Szegény Mabel — kétségbe volt esve, a legellenkezőbb érzelmek martaléka. Kivánta, bár soha ne látta volna Quickset Kálebet, kivánta, bár soha se látta volna Carew Ferit, kivánta, bár csak Penggold lelkész helyett Vernon ur halászta volna ki a tengerből!

Hol jár most Carew Feri? mit csinál? Az ő szeszélyeért ment a föld tulsó oldalára, s ha visszatérne most e perczen: mit tudna neki mondani? — És Penggold lelkész? A ki őt az életre visszahozta, fölnevelte, — a ki egyébiránt (nyugtató meg lelkiismeretét) nem gondol vele annyit, mint egy szép kővér malaczával!

Gondolatai közben az idő csak telt. Végre hallotta nyilni a külső ajtót s ismét bezárulni... a vendég tehát elment, s itt az idő, hogy visszavonhatatlanul határozzon sorsa fölött. Egy perczig azon gondolkodott: lefekszik, kioltja gyertyáját, s ha Káleb visszatér és megzörrenti ablakát, fölére huzza a takarót s nem mozdul. De nem! Kálebet nem szabad megcsalnia; szavát adta, azt meg is kell tartania. De hát Vernon urat ne lássa többé soha! Nem ígérte-e neki, hogy élete válságában hozzá fog fordulni tanácsért, segélyért... Hiszen ő akarta, a szó már ajkán volt — de nem lehetett. Ha Káleb csak ezen az éjszakán nem jő vala érette: holnap mindent elmondott volna Vernon urnak, akármi következék is belőle.

Káleb nem gondolta, hogy mig ő a bokrok közt rejtőzve várja, hogy a tér megtisztuljon, a lány ily lelkiháborgások martaléka. Hiszen mi baja Mabelnek: a boldogság, a szerelem, a legjobb jövő vár reá! Hah, és ő! Ki hitte volna valaha, hogy Quickset Káleb, a vándorszínész, az ügyvédbojtár, egy Wrenshaw baronet, sir Miles Heron leányához jusson s általa maga is a Sir Heron, ki tudja — talán a Wrenshaw baronet címhez is!...

Végre ő is hallja, hogy az ajtó nyilik s csukódik. Végre! tisztul a láthatár. Vár még egy kis ideig — jó ideig, mig a lelkész lefekszik, elalszik, horkolni kezd. Várakozásban kevés idő is sok időnek tetszik. Végre azt hiszi: elég. Odalopózik a Mabel ablakához s egy marék homokot dob fel, hogy megzörrentse. Egy perczet vár — semmi válasz. Uj marék homok, ezuttal türelmetlenebbül csapva az ablakhoz. Semmi válasz.

— Átkozott lány! — fakad ki Káleb.

— Átkozott csavargó, magad! — Hangzik egy durva, elötte jól ismert hang mögötte, s egy kemény ököl nyakon ragadja s úgy megszorítja, mintha csavaró prés volna. — Átkozott csavargó, a ki becsületes emberek ablakait homokkal dobáld, éjszakának idején. Hadd lás-salak, gazember. — Mit! Quickset kapitány! Lehetséges-e?

Káleb is megismerte Penggold lelkészt s ijedtében összezsugorodott és egy szót sem birt szólni. (Folyt köv.)

STEFÁNIA FÖHERCZEGNÉ ÉS LEÁNYA.

Mig Rudolf trónörökös hadgyakorlatokon tesz eleget katonai kötelességének, honismertető nagy könyve szerkesztésében vesz részt, s férfias vadászaton szórakozik, — fenséges neje, a trónörökös-főherczegné, ez alatt az Adria kék hullámaiban tükröződő Miramare-ben időzött, szíva a tengeri lég üdítő szellőjét s gyönyörködve a hullámok játékában.

A tenger ez elrejtett öblében a nemes lelkü ábrándozó, a fenkölt szellemü Miksa főherczeg, a tragikus véget ért mexikói császár paradicsomot alkotott és tündérkastélyt emelt, templomául a szépnek és a családi boldogságnak. Itt ringatózott bájos, és most oly szerencsétlen nejével, Sarolta császárnéval, a tenger szelid hullámain, a boldogság érzetében s egy nagy jövő dicső álmain; . . nem sejtve még, hogy a dicsőség vérvirágokat fog teremni s nemes vére egy távol világrész földét fogja áztatni... Dicsőség, boldogság, álmok, remények — mind oda vannak; de a tenger most is úgy mosolyog, a szép Miramare ma is oly fenségesen tükrözi magát kék hullámaiban.

Stefánia főherczegné, a ki egy ideig boldog lakója volt a pazar fényvel elárasztott fejedelmi kastélynak, csöndes gyönyörrel mereng az őt környező természet elavulhatatlan szépségein s ha a tengerre néző nagy körkélyen megállva, a csöndes árra néz, melyen a lágyan zsongó habok fehér vitorlákat lengetnek, mig mögötte koszorus zöld partok magasai védve tekintenek a drága vendégre le: mint környezete, oly üdén mosolyg életének boldog jelene is körülé. A miramarei gyászos emlékek a félelemnek és balsejté-nek egyetlen árnyát sem vethetik lelke nyugalma.

Ne is zavarja semmi boldogságát. Fényes jövőjének álmai lebegjenek védő őrangyalok szárnyaival a bájos kised fölött is, a ki által boldog anyává lett s kinek mosolyában saját — alig elröppent gyermekkorának képe tükröződik vissza s ki egykor bimbajából ép oly kedves rózsává fog fejlődni, mint ő.

A kised *Erzsébet* (Mária, Henrietta, Stefánia, Gizella) főherczegnő 1883. szept. 2-án született Laxenburgban, a trónörökös-pár nyári lakhelyül szolgáló császári palotában. Csak az imént töltötte be élete második évét, de korához képest rendkívül fejlett. Hogy bájos kis gyermek s nagy kerek szemével elégtelen nézi a körülte levő világot: képünk is mutatja. A bécsiek különben látásból is jól ismerik, mert naponként — s ha az idő engedi, többnyire nyílt kocsiban — sétakocsizást tesznek a kis főherczegnővel, a ki az ilyenkor kocsija körül sűrűn tolongó nagy sokaságot bátor szemekkel nézi s nem egyszer ujjaeskáiról hintett csókokkal viszonozza az élénk üdvözlöket.

Anyja és gyermek egyaránt tárgyai a köztiszteletnek és rokonszenvnek: a merre mennek, ezerek mosolya üdvözlí s áldása kíséri. Maradjon életök mindig ily szép; akár a tenger tükre mosolyogjon rájuk, akár a népsokaság ezrei vessék hullámaikat körülök: életök képének kerete legyen vidám és fénylő, tartalma boldog!

A BUDAI VÁRKERTBŐL.

A főváros közönsége, mely előszeretettel nyomul a kiállítás felé, alig látszik még sejtetni, mily gyönyörű, valóban fejedelmi üdülöhelye támadt az ellenkező oldalon, a budai várhegynek Pestre néző lejtőjén.

Még néhány évvel ezelőtt vad volt e hely s a kulturától is elhagyott. Nyavalygó bozót takarta a hápáhupás talajt, avar fű zörgött rajta szél-tiben, porlepett akácok közt kanyargott valami utféle, itt-ott roskatag ülőpadokkal, melyekre az alagut bejárata fölötti, Ellipsznek nevezett terrasról néha katonabanda igyekezett közönséget csábítani.

Budapest emelkedésével, szépülésével egyre feltünőbbé kezdett válni s 1875-ben, midőn a Dunasoron már mindenfelé palotasorok állottak, nagyon is szemetsértő látványt nyújtott a fejedelmi lak alatt elterülő vadon, dunamelléki ódon házikóival. Ekkor rendelte el ő felsége, hogy a várdomb alatt elhuzódó házsor megvásároltassék, leromboltassék s a várkert izléses építkezésekkel szegélyeztessék. Ybl Miklós el is készíté a diszes keretet, mely ma egyik büszkesége a budai Dunapartnak s melyet a «Vasárnapi Ujság» 1879-iki és 1881-iki folyamában képben és szövegben részletesen ismer-tettünk.

Ez ismertetés azonban csak az épületekre s az udvar számára föntartott és a nagy közönségtől elzárt kertrészre vonatkozott. E munkálatok 1.362,000 forintra menő költségeihez ő felsége még 270 ezer forintot engedélyezett a várhegy-lejtő azon részének átalakítására és rendezésére, mely a gözsikló és a királyi kert között terül s melyben a király a főváros közönségének kívánt egy diszes sétahelylyel kedveskedni, honnan gyönyörű kilátás nyilik a Dunára, a rajta túl fekvő Pest háztengerére és a fővárost környező síkságra a váci és csömöri hegyekig.

1881-ben a munkások százait lehetett látni a budai vároldalában, a mint a talajt egyenge-

tik, az emelkedéseket levágják, a mélyedéseket feltöltik, utakat döngölnek s hordják a földet és kavicsot. Leszedtek róla mindent a régi felületből, leszedték az ócska ruhát, sőt meg is nyuzták imitt-amott, hogy sima felületet nyerjen, melyre aztán négyszögü falatokban ragaszták az üde friss gyepet, míg az egész vároddal szép zöld burkot nem kapott, melyet széles, szelid lejtőjü gyalogutak metszenek, thuya- és puszpángszegélylyel, meg-megszakítva fehér kőből faragott lépcsőzetekkel, terraszokkal, melyek körül bokrok és virágok csoportjai s a szőnyegkertészet remekei terülnek.

Most a vár e részének bástyafalai alatt a főváros egyik legszebb üdülő helye van, mely alólról a siklótól balra hajló ut által, fölülről a várpalota és a régi fegyvertár felől aláhuzódó két lépcsőzeten keresztül közelíthető meg.

Az utak, a hol a gőzsikló pályáját érintik, vasrácsosattal vannak elrekesztve, terraszt képezve ülőpadokkal. Rajzolónk ezt a pontot választotta, hogy a várkertnek a közönség számára nyitva álló részét, a fölötte emelkedő palotával, fölvegye.

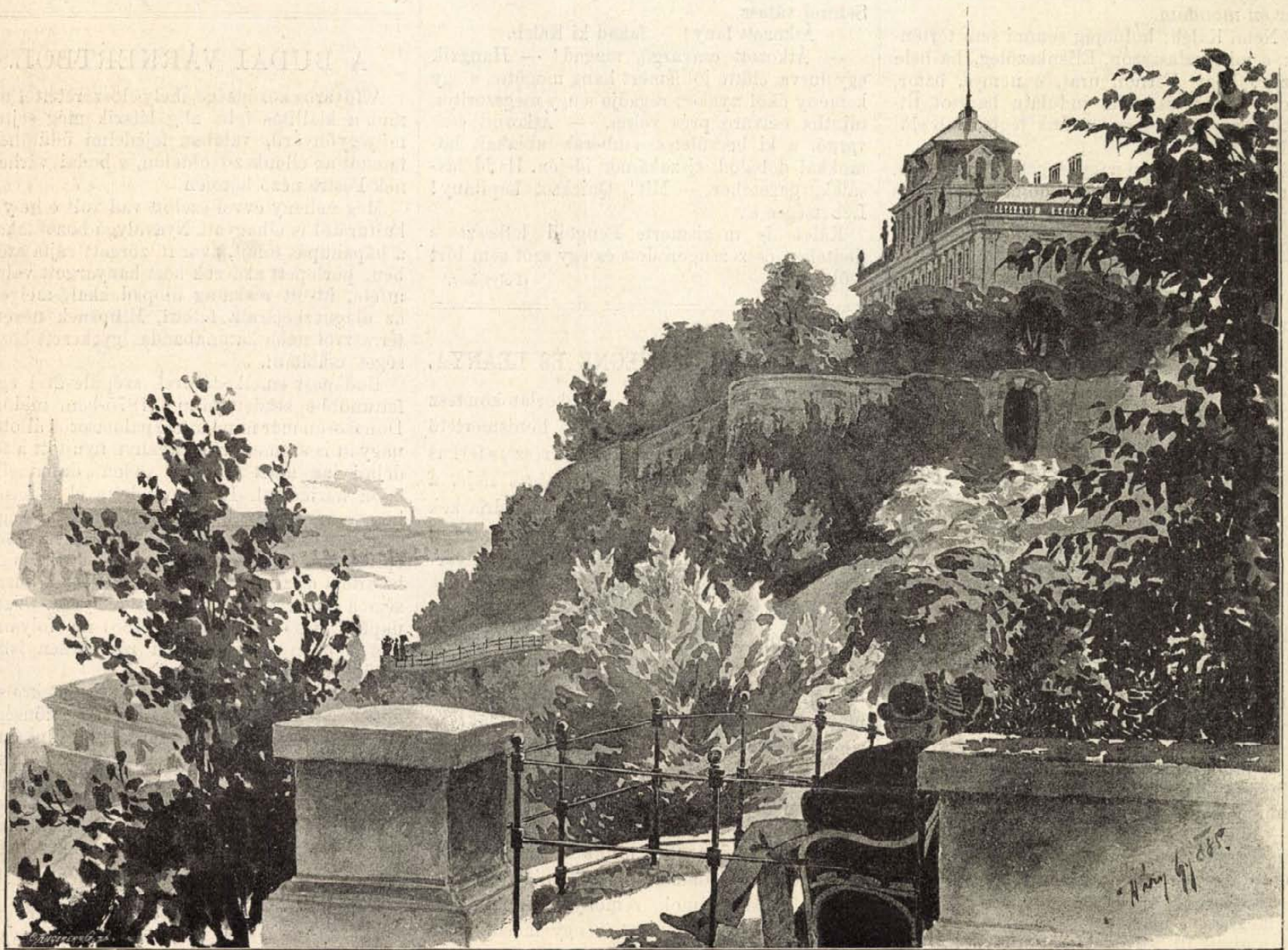

ERZSÉBET FŐHERCZEGNŐ.

A TÉVEDÉSEK TÖR-TÉNÉTÉBŐL.

Botlásról-botlásra halad az emberi miveltetés a tudás és megismerés göröngyös utjain. Különösen a középkor volt az, mely az elmetévelygések minden nemében kiűnt s e tévelygések nagyjára onnan eredtek, hogy a tények vizsgálata nélkül hódoltak a tekintélynek, fölidézve ezáltal Bacon érellyes tiltakozását. Főképp két görög böles volt az, kinek szavára esküdtek, Aristoteles és Plato. A mit e kettő állított, azt, akármilyen valószínűtlennek látszott is, szolgálilag lemásolták a szerzetesek és dogmát csináltak belőle, melyben nem volt szabad többé kételkedni. Ez volt a középkori bölcsekedés megölő betűje, s hogy milyen mulatságos tévedésekre vezetett néha, azt számtalan példa tanúsítja. A párisi Sorbonne tudósai voltak azok, kik Aristoteles e tételét fordítván: «ho nusz esztin aülosz» (a lélek halhatatlan), mivel «aülosz» véletlenül flótát is jelent, egész komolyan megállapodtak abban, és szegről-végre bizonyították, hogy a lélek voltaképen — flóta.

Még aránylag újabb időkben is akadnak emberek, a kik inkább órákat

A BUDAI KIRÁLYI VÁRKERT, A GŐZSIKLÓRÓL TEKINTVE.

Háry Gyula rajza.